

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞIYLA PROGRAM DIŞI ETKİNLİKLER¹

Funda UYSAL

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
fuysal@mehmetakif.edu.tr
0000-0001-9929-9812

EXTRACURRICULAR ACTIVITIES FROM THE PERSPECTIVE OF PROSPECTIVE TEACHERS

ÇALIŞMA TÜRÜ: ARAŞTIRMA MAKALESİ

Özet: Bu çalışmada öğretmen adaylarının katıldıkları ve katılmak istedikleri program dışı etkinliklere yönelik görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırma tarama araştırması niteliğindedir. Çalışma grubunu bir yükseköğretim kurumu eğitim fakültesinde eğitimde program dışı etkinlikler dersine kayıtlı 106 öğretmen adayı oluşturmuştur. Açık uçlu dört sorudan oluşan bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi işe koşulmuştur. Öğretmen adayları çoğunlukla akademiyle dolaylı ilgili olan etkinliklere katılmıştır. Öğretmen adaylarının katılmayı istedikleri etkinliklerin ise çoğunlukla akademiyle dolaylı ilgili etkinlikler olduğu, onların içerisinde en çok kültürel etkinliklere yönelik görüş bildirdikleri söylenebilir. Program dışı etkinliklerin yararları bağlamında öğretmen adayları çoğunlukla öğretmenlik becerilerinin gelişmesi, olumlu duyuşsal özellikler kazanmaları ve iletişim becerilerinin gelişmesine vurgu yapmışlardır. Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin daha etkili olabilmesine yönelik önerilerini daha çok etkinlik düzenleyicilere yönelik, ardından bireye özgü olarak belirtmişlerdir. Etkinliklerin çeşitlendirilmesi, bilimsel ve disiplin kulübü etkinlikleri bağlamında yönlendirme ve rehberlik yapılması gibi araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Program dışı etkinlikler, örtük program, hizmet öncesi öğretmen yetiştirme, aday öğretmen.*

Abstract: The purpose of study is to learn what prospective teachers think about the extracurricular activities they participate in and would like to participate in. It is a survey research study. The study group was made up of 106 prospective teachers who were enrolled in a higher education institution's extracurricular activities in education course. As a means of gathering data, a questionnaire with four open-ended questions was employed. The data was analyzed using content and descriptive analysis. The majority of the activities in which prospective teachers took part had some connection to the academy. It may be argued prospective teachers prefer to voice their thoughts about cultural events and that the majority of the activities they desire to take part in are ones that are only loosely connected to the academy. Prospective teachers mostly emphasized improvement of their communication skills, the acquisition of positive affective qualities, and the improvement of their teaching skills while discussing the advantages of extracurricular activities. The majority of prospective teachers' suggestion focused on the extracurricular activity planners, although some of it was also directed at particular participants. Expanding activities, guiding, and guiding in the context of scientific and discipline club activities were some of the suggestions.

Keywords: *Extracurricular activities, hidden curriculum, pre-service teacher training, prospective teacher.*

¹ Çalışmamın bir kısmı X. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim (ICCI-EPOK 2022) Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulup, özet metin olarak basılmıştır.

GİRİŞ

Null (2011) için örtük program genel öğretim kurumunun kültürünün parçası olarak öğrencilerin karşılaştığı, tutum, değer ve inançları karşılarken, Wrem (1999) ise bu program ile öğrencilerin toplumun etkin bir üyesi olmak üzere sosyal normları özümlediğini ifade etmektedir (Akt. Ekinci, 2021). Program dışı etkinlikler de resmi programa katkı sunan örtük programda informal öğrenmeyi gerçekleştirme yollarından biridir (Brooks, 2007). Katılımın öğrenci isteğine bağlı olduğu (Gündoğdu, Karataş ve Nacar, 2011) ve notlandırmanın yapılmadığı (Bartkus, Nemelka, Nemelka ve Gardner, 2012) program dışı etkinlikler, resmi programın haricinde ders zamanları ya da dışında dahil olunan etkinliklerdir (Yahşi ve Kırkıç, 2021). Program dışı etkinlikler hedef-davranışların kazandırılması sürecinde önemli yardımcıları arasında yer almaktadır (Pehlivan, 1998). Öğrencilerin araştırmaya yönelmesini, merak duygusuyla bilgiye ulaşmasını destekleyebilmektedir (Sezen, 2007). Yani program dışı etkinlikler ile öğrencilerin akademik bağlamda ilgi ve motivasyonlarının olumlu bir şekilde etkilenmesi sağlanabilmektedir (Holloway, 1999).

Program dışı etkinlikler; problem çözme, analitik düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesinde ve şuan ile geleceğin aktif vatandaşı olmaya katkı sağlamada önemli bir yere sahiptir (Keser, Akar ve Yıldırım, 2011). Öğrencilerin zamanlarını yönetebilmeleri, yeni bilgiler öğrenmeleri ya da eksiklerini gidermeleri ve kendilerini tanımlarına katkı sağlayan etkinliklerdir (Selçuk, 2006). Öğretme-öğrenme ortamlarında ya da başka bir ortamda, öğrencilerin beklentileri, ilgileri doğrultusunda düzenlenirler (Binbaşoğlu, 2000). Öğrencileri bedensel yönden geliştirmek bağlamında da program dışı etkinlikler önemli bir teşkil etmektedir (Aybek, 2007).

Program dışı etkinliklere yönelik alan yazında Bartkus, Nemelka, Nemelka ve Gardner (2012), Elizabeth (2020), Csikszentmihalyi ve Kleiber (1991: Akt. Eccles ve Barber, 1999), Kocayiğit ve Ekinci (2020), Köse (2013), Mahoney ve Cairns (1997), Marsh ve Kleitman (2002), Moriana, Alos, Alcalá, Pino, Hreuzo ve Ruiz (2006), Özgündüz (2006) ile Poyraz'ın (1999) sınıflandırmaları bulunmaktadır. Uysal ve Özkan Elgün (2020) de bu sınıflandırmaları dikkate alarak program dışı etkinlikleri akademiyle doğrudan ve dolaylı ilgili etkinlikler olarak ele almıştır. Bu bağlamda akademiyle doğrudan ilgili etkinlikler arasında bilimsel etkinlikler, disiplin kulübü etkinlikleri ve

okul asistanlığı; akademiyle dolaylı etkinlikler arasında ise sportif, toplum yanlısı, kültürel ve sanatsal etkinlikler yer almaktadır.

Geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının öğrencilerinin gelişimlerine katkıda bulunabilmelerinin yanı sıra lisans eğitimleri sürecinde informal öğrenmelerle zenginleşmeleri ve gelişimlerine katkı sunulması da önemlidir. Program dışı etkinlikler de bu süreci destekleyebilmektedir. Bu çalışmada da öğretmen adaylarının program dışı etkinliklere katılım durumlarını betimleyerek ihtiyaçlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda bu çalışmada öğretmen adaylarının katıldıkları ve katılmak istedikleri program dışı etkinliklere yönelik görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda cevap aranan araştırma soruları şöyledir: (a) Öğretmen adaylarının dahil oldukları program dışı etkinlikler nelerdir? (b) Öğretmen adayları katıldıkları program dışı etkinlikler dışında ne gibi etkinlikler yapmak istemektedir? (c) Program dışı etkinliklerin öğretmen adaylarının gelişimine katkısına ilişkin görüşleri nelerdir? (d) Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin daha etkili olması için neler önermektedir?

YÖNTEM

Araştırma tarama araştırması niteliğindedir. Tarama araştırmasında, geçmişte ya da halen varlığını sürdüren bir duruma ilişkin betimleme yapılırken, toplanan veriler yoluyla bir grubun belli başlı özellikleri belirlenmeye çalışılmaktadır (Karasar, 2012). Bu çalışmada da öğretmen adaylarının program dışı etkinliklere yönelik görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu Tablo 1’de yer almaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Amaçlı örneklemede çalışmanın amacını dikkate alarak bilgi bağlamında zengin durumlar seçilmektedir (Büyüköztürk vd., 2020). Bu çalışmada da program dışı etkinlikler dersine kayıtlı olan öğrencilere odaklanılmıştır.

Tablo 1

Çalışma Grubu

Program	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Fen	10	1	11
İlköğretim matematik	11	1	12
İngilizce	6	1	7
Müzik	2	3	5
Okul öncesi	13	5	18
Psikolojik danışma ve rehberlik	11	3	14
Resim	5	2	7
Sınıf	15	2	17
Sosyal	7	0	7
Türkçe	7	1	8
Toplam	87	19	106

Tablo 1'e göre çalışma grubunu bir yükseköğretim kurumu eğitim fakültesinde eğitimde program dışı etkinlikler dersine kayıtlı 87'si kadın ve 19'u erkek toplam 106 öğretmen adayı oluşturmuştur. Program türleri bağlamında fen (n=11), ilköğretim matematik (İMÖ) (n=12), İngilizce (n=7), müzik (n=5), okul öncesi (n=18), psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) (n=14), resim (n=7), sınıf (n=17), sosyal bilgiler (n=7), Türkçe (n=8) eğitiminde öğrenim görmektedirler.

Açık uçlu dört sorudan oluşan bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Sorulara ilişkin kapsam geçerliliği bağlamında üç alan uzmanı ve iki ölçme değerlendirme uzmanının görüşleri alınmış, bir dil uzmanına da başvurulmuştur. Sorular bağlamında öğretmen adaylarından dersleri dışında ne gibi etkinlikler yaptıklarını yazmaları istenmiştir. Bu etkinlikler dışında ne gibi etkinlikler yapmak istedikleri sorulmuştur. Bununla birlikte yaptıkları etkinliklerin kendilerine neler kattığını belirtmeleri beklenmiştir. Son olarak da yaptıkları etkinliklerin daha etkili olması için neler önerebilecekleri sorulmuştur.

Verilerin analizine ilişkin bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2

Araştırma Soruları, Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Araştırma sorusu	Veri toplama aracı	Veri analizi
(1) Öğretmen adaylarının dahil oldukları program dışı etkinlikler nelerdir?		
(2) Öğretmen adayları katıldıkları program dışı etkinlikler dışında ne gibi etkinlikler yapmak istemektedir?	Açık uçlu sorulardan oluşan anket	Betimsel analiz
(3) Program dışı etkinliklerin öğretmen adaylarının gelişimine katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?		
(4) Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin daha etkili olması için neler önermektedir?		İçerik analizi

Her açık uçlu soru için öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler microsoft excel belgesine girilmiştir. Tablo 2’de görüldüğü üzere elde edilen veriler doğrultusunda ilk iki araştırma sorusu için betimsel ve son iki araştırma sorusu için içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Betimsel analizde Uysal ve Özkan Elgün (2020) tarafından yapılan program dışı etkinliklere yönelik sınıflandırma dikkate alınmıştır. İçerik analizinde ise veriler doğrultusunda kategoriler elde edilmiştir. Nitel verinin analizi iki konu alanı uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Analizde Miles ve Huberman’ın (1994) nitel veri çözümlemede sunduğu aşamalar dikkate alınmıştır. Bu aşamalar doğrultusunda veri setinde geçen benzer ifadeler ve farklılıklar belirlenmiş; bunlardan yola çıkılarak kategoriler ortaya konulmuştur. Elde edilen kategorilerin ortaya konmasında frekanstan yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Öğretmen adaylarının katıldıkları ve katılmak istedikleri program dışı etkinliklere yönelik görüşlerinin alınması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada açık uçlu anket maddeleri aracılığıyla ilgili araştırma sorularına cevap aranmıştır.

“Öğretmen adaylarının dahil oldukları program dışı etkinlikler nelerdir?” araştırma sorusuna cevap aramak üzere yapılan betimsel analizde ortaya konan kategoriler Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Katıldıkları Program Dışı Etkinlikler

Program	Akademiyle doğrudan ilgili			Akademiyle dolaylı ilgili			Toplam
	Bilimsel	Disiplin kulübü	Kültürel	Sanatsal	Sportif	Toplum yanlısı	
Fen	0	2	13	10	5	2	32
İMÖ	0	2	12	7	15	3	39
İngilizce	0	0	5	4	4	1	14
Müzik	0	6	2	0	4	0	12
Okul öncesi	2	2	15	17	10	8	54
PDR	6	6	10	16	11	6	55
Resim	0	5	2	8	7	4	26
Sınıf	3	2	19	12	9	21	66
Sosyal	0	2	6	2	4	2	16
Türkçe	1	3	5	3	6	2	20
Toplam	12	30	89	79	75	49	334
	42		292				

Tablo 3'e göre öğretmen adayları genel olarak 292 akademiyle dolaylı etkinliğe katılırken, 42 akademiyle doğrudan ilgili etkinliğe katılmıştır. Akademiyle doğrudan ilgili etkinlikler kapsamında 30 disiplin kulübü etkinliğine, 12 bilimsel etkinliğe katılmışlardır. Akademiyle dolaylı etkinlikler kapsamında ise 89 kültürel, 79 sanatsal, 75 sportif ve 49 toplum yanlısı etkinliğe dahil olmuşlardır. Programlar düzeyinde ise:

- Fen bilimleri için öğretmen adayları toplam 32 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 13 kültürel, 10 sanatsal, 5 sportif ve ikişer toplum yanlısı ve disiplin kulübü etkinliğine dahil olmuştur.
- İlköğretim matematik eğitimi için öğretmen adayları toplam 39 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 15 sportif, 12 kültürel, 7 sanatsal, 3 toplum yanlısı ve 2 disiplin kulübü etkinliğine katılmıştır.
- İngilizce için öğretmen adayları toplam 14 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 5 kültürel, dörder sanatsal ve sportif, 1 toplum yanlısı etkinliğe dahil olmuştur.
- Müzik eğitimi için öğretmen adayları toplam 12 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 6 disiplin kulübü, 4 sportif ve 2 kültürel etkinliğe katılmıştır.

- Okul öncesi eğitimi için öğretmen adayları toplam 54 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 17 sanatsal, 15 kültürel, 10 sportif, 8 toplum yanlısı ve ikişer bilimsel ve disiplin kulübü etkinliğine dahil olmuştur.
- Psikolojik danışma ve rehberlik için öğretmen adayları toplam 55 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 16 sanatsal, 11 sportif, 10 kültürel, altışar toplum yanlısı, bilimsel ve disiplin kulübü etkinliğine katılmıştır.
- Resim eğitimi için öğretmen adayları toplam 26 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 8 sanatsal, 7 sportif, 5 disiplin kulübü, 4 toplum yanlısı ve 2 kültürel etkinliğe dahil olmuştur.
- Sınıf eğitimi için öğretmen adayları toplam 66 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 21 toplum yanlısı, 19 kültürel, 12 sanatsal, 9 sportif, 3 bilimsel ve 2 disiplin kulübü etkinliğine katılmıştır.
- Sosyal bilgiler eğitimi için öğretmen adayları toplam 16 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 6 kültürel, 4 sportif, ikişer toplum yanlısı, sanatsal ve disiplin kulübü etkinliğine dahil olmuştur.
- Türkçe eğitimi için öğretmen adayları toplam 20 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 6 sportif, 5 kültürel, 3 sanatsal, 3 disiplin kulübü, 2 toplum yanlısı ve 1 bilimsel ve etkinliğine katılmıştır.

“Öğretmen adayları katıldıkları program dışı etkinlikler dışında ne gibi etkinlikler yapmak istemektedir?” araştırma sorusuna cevap aramak üzere yapılan betimsel analizde ortaya konan kategoriler ise Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Katılmayı İstedikleri Program Dışı Etkinlikler

Program	Akademiyle doğrudan ilgili			Akademiyle dolaylı ilgili			Toplam
	Bilimsel	Disiplin Kulübü	Kültürel	Sanatsal	Sportif	Toplum yanlısı	
Fen	3	4	6	7	9	0	29
İMÖ	2	2	11	5	10	2	32
İngilizce	1	4	0	2	4	0	11
Müzik	0	3	2	0	1	0	6
Okul öncesi	4	1	17	12	3	4	41
PDR	6	4	12	4	5	2	33
Resim	0	3	7	0	2	1	13
Sınıf	7	3	10	15	7	4	46
Sosyal	1	0	7	5	4	1	18
Türkçe	4	3	7	4	2	1	21
Toplam	28	27	79	54	47	15	250
	55		195				

Tablo 4'e göre öğretmen adayları genel olarak 250 akademiyle dolaylı etkinliğe katılmayı isterken, 55 akademiyle doğrudan ilgili etkinliğe katılmayı istemişlerdir. Akademiyle doğrudan ilgili etkinlikler kapsamında 28 bilimsel etkinliğe ve 27 disiplin kulübü etkinliğine yönelik görüş bildirmişlerdir. Akademiyle dolaylı etkinlikler kapsamında ise 79 kültürel, 54 sanatsal, 47 sportif ve 15 toplum yanlısı etkinliğe yönelmişlerdir. Programlar düzeyinde ise:

- Fen bilimleri için öğretmen adayları toplam 29 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 9 sportif, 7 sanatsal, 6 kültürel, 4 disiplin kulübü ve 3 bilimsel etkinliğe dahil olmayı istemiştir.
- İlköğretim matematik eğitimi için öğretmen adayları toplam 32 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 11 kültürel, 10 sportif, 5 sanatsal ve ikişer toplum yanlısı, bilimsel ve disiplin kulübü etkinliğine katılmayı istemiştir.
- İngilizce için öğretmen adayları toplam 11 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru dörder disiplin kulübü ve sportif, 2 sanatsal ve 1 bilimsel etkinliğe dahil olmayı istemiştir.
- Müzik eğitimi için öğretmen adayları toplam 6 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 3 disiplin kulübü, 2 kültürel ve 1 sportif etkinliğe katılmayı istemiştir.

- Okul öncesi eğitimi için öğretmen adayları toplam 41 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 17 kültürel, 12 sanatsal, dörder bilimsel ve toplum yanlısı, 3 sportif ve 1 disiplin kulübü etkinliğine dahil olmayı istemiştir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik için öğretmen adayları toplam 33 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 12 kültürel, 6 bilimsel, 5 sportif, dörder sanatsal ve disiplin kulübü etkinliğine katılmayı istemiştir.
- Resim eğitimi için öğretmen adayları toplam 13 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 7 kültürel, 3 disiplin kulübü, 2 sportif ve 1 toplum yanlısı etkinliğe dahil olmayı istemiştir.
- Sınıf eğitimi için öğretmen adayları toplam 46 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 15 sanatsal, 10 kültürel, yedişer bilimsel ve sportif, 4 toplum yanlısı ve 3 disiplin kulübü etkinliğine katılmayı istemiştir.
- Sosyal bilgiler eğitimi için öğretmen adayları toplam 18 etkinlik içerisinde en fazladan en aza doğru 7 kültürel, 5 sanatsal, 4 sportif, birer bilimsel ve toplum yanlısı etkinliğe dahil olmayı istemiştir.
- Türkçe eğitimi için öğretmen adayları toplam 21 etkinlik arasından en fazladan en aza doğru 7 kültürel, dörder bilimsel ve sanatsal, 3 disiplin kulübü, 2 sportif, 1 toplum yanlısı etkinliğe katılmayı istemiştir.

“Program dışı etkinliklerin öğretmen adaylarının gelişimine katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?” araştırması sorusuna cevap aramak üzere yapılan içerik analizinde ortaya konan kategoriler Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5*Program Dışı Etkinliklerin Öğretmen Adaylarının Gelişimine Katkısı*

Program	Akademik başarı	İletişim becerisi	Kendini tanımak	Olumlu duyuşsal özellikler	Olumsuz etki	Öğretmenlik becerileri	Yetkinleşme	Zaman yönetimi	Toplam
Fen	0	6	6	3	1	7	2	1	26
İMÖ	0	4	5	6	0	4	6	1	26
İngilizce	0	3	1	4	0	2	1	0	11
Müzik Okul öncesi	1	1	1	3	0	2	1	0	9
PDR	1	6	8	8	2	11	3	0	39
Resim	2	9	7	15	0	7	3	1	44
Sınıf	0	2	4	1	0	1	3	1	12
Sosyal	0	10	1	5	0	15	7	3	41
Türkçe	0	5	4	5	0	3	2	0	19
Türkçe	0	4	5	3	1	1	2	0	16
Toplam	4	50	42	53	4	53	30	7	243

Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin gelişimlerine katkıları bağlamında en fazladan en aza doğru sırasıyla; öğretmenlik becerilerinin gelişmesine (f=53), olumlu duyuşsal özellikler kazanmalarına (f=53), iletişim becerilerinin gelişmesine (f=50), kendini tanımalarına katkı sağlamasına (f=42), yetkinleşmelerine destek olmasına (f=30), zaman yönetimini sağlamalarına katkı sağlamasına (f=7), akademik başarının artmasına katkı sağlamasına (f=4), olumsuz etkilerine (f=4) yönelik görüş bildirmişlerdir.

Program dışı etkinliklerin gelişimlerine katkılarına ilişkin, program düzeyinde ise:

- Fen bilimleri için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru öğretmenlik becerisi (f=7), iletişim becerisi (f=6), kendini tanıma (f=6), olumlu duyuşsal özellikler (f=3), yetkinleşme (f=2) ve olumsuz etkiye (f=1) değinmişlerdir.
- İlköğretim matematik eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru olumlu duyuşsal özellikler (f=6), kendini tanıma (f=5), yetkinleşme (f=6), iletişim becerisi (f=4), öğretmenlik becerisi (f=4) ve zaman yönetimine (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.

- İngilizce için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru olumlu duyuşsal özellikler (f=4), iletişim becerisi (f=3), öğretmenlik becerisi (f=2), kendini tanıma (f=1) ve yetkinleşmeye (f=1) değinmişlerdir.
- Müzik eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru olumlu duyuşsal özellikler (f=3), öğretmenlik becerisi (f=2), iletişim becerisi (f=1), kendini tanıma (f=1) ve yetkinleşmeye (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
- Okul öncesi eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru öğretmenlik becerisi (f=11), kendini tanıma (f=8), olumlu duyuşsal özellikler (f=8), iletişim becerisi (f=6), yetkinleşme (f=3), olumsuz etki (f=2) ve akademik başarıya (f=1) değinmişlerdir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru olumlu duyuşsal özellikler (f=15), iletişim becerisi (f=9), kendini tanıma (f=7), öğretmenlik becerisi (f=7), yetkinleşme (f=3), akademik başarı (f=2) ve zaman yönetimine (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
- Resim eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru kendini tanıma (f=4), yetkinleşme (f=3), iletişim becerisi (f=2), olumlu duyuşsal özellikler (f=1), öğretmenlik becerisi (f=1) ve zaman yönetimine (f=1) değinmişlerdir.
- Sınıf eğitimi için öğreten adayları en çoktan en aza doğru öğretmenlik becerisi (f=15), iletişim becerisine (f=10), yetkinleşme (f=7), olumlu duyuşsal özellikler (f=5), zaman yönetimine (f=3) ve kendini tanımaya (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
- Sosyal bilgiler eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru iletişim becerisi (f=5), olumlu duyuşsal özellikler (f=5), kendini tanımaya (f=4), öğretmenlik becerisi (f=3) ve yetkinleşmeye (f=2) değinmişlerdir.
- Türkçe eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru kendini tanımaya (f=5), iletişim becerisine (f=4), olumlu duyuşsal özellikler (f=3), yetkinleşme (f=2), öğretmenlik becerisi (f=1) ve olumsuz etkiye (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.

“Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin daha etkili olması için neler önermektedir?” araştırması sorusuna cevap aramak üzere yapılan içerik analizinde ortaya konan kategoriler Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6*Program Dışı Etkinliklere Yönelik Öneriler*

Program	Bireye özgü öneriler				Etkinlik düzenleyicilere yönelik öneriler					Toplam
	Daha aktif olma	Düzenli yapma	İstekli olma	Zamanı etkili kullanma	Etkinliklerin çeşitlendirilmesi	Etkinlik sayısının artırılması	İmkanların genişletilmesi	Ulaşılabilir olmasının sağlanması	Yönlendirme yapılması	
Fen	0	2	1	3	1	3	2	3	2	17
İMÖ	4	0	2	3	2	2	1	1	0	15
İngilizce	0	1	1	1	1	0	1	2	1	8
Müzik	0	0	3	1	0	0	2	1	0	7
Okul öncesi	1	2	1	1	10	3	5	2	3	28
PDR	0	4	2	4	4	1	3	4	4	26
Resim	1	3	1	0	0	2	0	2	1	10
Sınıf	2	4	1	3	0	6	5	4	2	27
Sosyal	0	1	3	1	6	0	2	0	1	14
Türkçe	0	0	1	0	1	2	3	0	2	9
Toplam	8	17	16	17	25	19	24	19	16	161
	58				103					

Program dışı etkinliklerin daha etkili olabilmesine yönelik önerileri bağlamında öğretmen adayları bireye özgü (f=58) ya da etkinlik düzenleyicilere yönelik (f=103) önerilerde bulunmuşlardır. Bireye özgü öneriler içerisinde en çoktan en az doğru düzenli yapabilme (f=17), zamanı etkili kullanabilme (f=17), istekli olma (f=16) ve daha aktif olabilmeye (f=8) yönelik görüş bildirmişlerdir. Etkinlik düzenleyicilere yönelik önerilere ilişkin ise en çoktan en aza doğru etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=25), imkanların genişletilmesi (f=24), etkinlik sayısının artırılması (f=19), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=19) ve yönlendirme yapılmasına (f=16) değinmişlerdir.

Program dışı etkinliklere yönelik önerilere ilişkin program düzeyinde ise:

- Fen bilimleri için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru zamanı etkili kullanma (f=3), etkinlik sayısının artırılması (f=3), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=3), düzenli yapma

- (f=2), imkanların genişletilmesi (f=2), yönlendirme yapılması (f=2), istekli olma (f=1) ve etkinliklerin çeşitlendirilmesine (f=1) değinmişlerdir.
- İlköğretim matematik eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru daha aktif olma (f=4), zamanı etkili kullanma (f=3), istekli olma (f=2), etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=2), etkinlik sayısının artırılması (f=2), imkanların genişletilmesi (f=1) ve ulaşılabilir olmasının sağlanmasına (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
 - İngilizce için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=2), düzenli yapma (f=1), istekli olma (f=1), zamanı etkili kullanma (f=1), etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=1), imkanların genişletilmesi (f=1) ve yönlendirme yapılmasına (f=2) değinmişlerdir.
 - Müzik eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru istekli olma (f=3), imkanların genişletilmesi (f=2), zamanı etkili kullanma (f=1) ve ulaşılabilir olmasının sağlanmasına (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
 - Okul öncesi eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=10), imkanların genişletilmesi (f=5), etkinlik sayısının artırılması (f=3), yönlendirme yapılması (f=3), düzenli yapma (f=2), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=2), daha aktif olma (f=1), istekli olma (f=1) ve zamanı etkili kullanmaya (f=1) değinmişlerdir.
 - Psikolojik danışma ve rehberlik için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru düzenli yapma (f=4), zamanı etkili kullanma (f=4), etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=4), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=4), yönlendirme yapılması (f=4), imkanların genişletilmesi (f=3), istekli olma (f=2) ve etkinlik sayısının artırılmasına (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.
 - Resim eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru düzenli yapma (f=3), etkinlik sayısının artırılması (f=2), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=2), daha aktif olma (f=1), istekli olma (f=1) ve yönlendirme yapılmasına (f=1) değinmişlerdir.
 - Sınıf eğitimi için öğreten adayları en çoktan en aza doğru etkinlik sayısının artırılması (f=6), imkanların genişletilmesi (f=5), düzenli yapma (f=4), ulaşılabilir olmasının sağlanması (f=4), zamanı etkili kullanma (f=3), daha aktif olma (f=2), yönlendirme yapılması (f=2) ve istekli olmaya (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.

- Sosyal bilgiler eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru etkinliklerin çeşitlendirilmesi (f=6), istekli olma (f=3), düzenli yapma (f=2), imkanların genişletilmesi (f=2), zamanı etkili kullanma (f=1) ve yönlendirme yapılmasına (f=1), değinmişlerdir.
- Türkçe eğitimi için öğretmen adayları en çoktan en aza doğru imkanların genişletilmesi (f=3), etkinlik sayısının artırılması (f=2), yönlendirme yapılması (f=2), istekli olma (f=1) ve etkinliklerin çeşitlendirilmesine (f=1) yönelik görüş bildirmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının katıldıkları program dışı etkinliklere yönelik görüşlerini almak üzere gerçekleştirilen bu araştırmada katılımcılardan ne gibi program dışı etkinliklere katıldıklarını düşünmeleri istenmiştir. Çoğunlukla akademiyle dolaylı ilgili olan etkinliklere, onların arasındaysa kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklere daha çok katıldıkları gözlenmiştir. Doyguncul ve Köprülü (2020) öğrencilerin katıldıkları etkinliklerde sanat ve spor etkinliklerine önem verildiğini ifade etmiştir. Uysal ve Kısa (2020) ise kültürel etkinliklere daha yoğun yer verildiğini belirtmiştir. Akademiyle doğrudan ilgili olanların içindeyse disiplin kulübü etkinliklerine bilimsel etkinliklere göre daha çok dahil oldukları söylenebilir. Program türleri kendi içerisinde incelendiğinde ise etkinliklerin yoğunluklarına göre sıralaması değişmekle birlikte, genellikle en çok eğilim gösterilenler kültürel, sanatsal ya da sportif etkinliklerdir. Bununla beraber, sınıf eğitiminde daha çok toplum yanlısı etkinliğe, müzik eğitiminde ise daha çok disiplin kulübü etkinliğine yönelimin söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. En az eğilim gösterilenler de genel olarak, ağırlıkla bilimsel olmak üzere, bilimsel ya da disiplin kulübü etkinlikleridir. Özellikle hiçbir bilimsel etkinliğe dahil olmayanların yer aldığı programların çoğunlukta olması dikkat çekmektedir. Ayrıca müzik eğitiminde hiçbir sanatsal ya da toplum yanlısı etkinliğe dahil olmayan öğretmen adayları bulunmaktadır. Bu müzik eğitimindeki öğretmen adaylarının sayısının oldukça az olmasından da kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmen adaylarının katılmayı istedikleri etkinliklerin ise çoğunlukla akademiyle dolaylı ilgili etkinlikler olduğu, onların içerisinde en çok kültürel etkinliklere yönelik görüş bildirdikleri söylenebilir. Akademiyle doğrudan ilgili etkinlikler arasındaysa hem bilimsel hem de disiplin kulübü etkinliklerine benzer eğilim göstermişlerdir. Bununla birlikte genel olarak en az tercih edilen ise toplum yanlısı etkinlikler olmuştur. Program türleri kendi içerisinde incelendiğinde ise

etkinliklerin yoğunluklarına göre sıralaması değişmekle birlikte, genellikle en çok eğilim gösterilenler yine kültürel etkinliklerdir. Bununla birlikte sınıf eğitiminde öğrenim görenler daha çok sanatsal, fen eğitiminde öğrenim görenler daha çok sportif, İngilizce eğitiminde öğrenim görenler daha çok sportif ve disiplin kulübü etkinliklerine yönelik ihtiyaçlarından bahsetmişlerdir. En az eğilim gösterilenler ise program türlerine göre yoğunlukla toplum yanlısı etkinlikler olmak üzere, onun yanı sıra bilimsel, disiplin kulübü, sanatsal ya da kültürel etkinlikler şeklinde değişiklik göstermektedir.

Program dışı etkinliklerin yararları bağlamında öğretmen adayları yoğunlukla öğretmenlik becerilerinin gelişmesi, olumlu duyuşsal özellikler kazanmaları ve iletişim becerilerinin gelişmesine vurgu yapmışlardır. Özellikle alan bilgisi, pedagojik formasyon ve genel kültür bağlamında program dışı etkinliklerin öğretmenlik becerilerini geliştirmeye olumlu etkisi, hizmet öncesi eğitimde program dışı etkinliklere yer verme sıklığının artırılabilmesi yönünde olumlu bir gelişmedir. Bununla birlikte Dickinson, Griffiths ve Bredice (2020) program dışı etkinliklerin iletişim becerilerine olumlu etkisine, Diaz-Iso, Eizaguirre ve Garcia-Olalla (2019) ise olumlu duyuşsal özellikler kazanılmasına etkisine değinmiştir. Bunları sırasıyla kendini tanımak ve yetkinleşmek izlerken, oldukça az bir sıklıkla zaman yönetimi, akademik başarı ve olumsuz etkisine yönelik de görüş bildirmişlerdir. Akademik başarıya etkisine yönelik az görüş bildirilmesi öğretmen adaylarının az sayıda disiplin kulübü ya da bilimsel etkinlikle karşılaşmış olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Alanyazın incelendiğinde akademik başarıya olan olumlu etkiye değinen çalışmalar (Broh, 2002; Chambers ve Schreiber, 2004; Christison, 2013; Ilhomovna ve Ismatovna, 2020) bulunmaktadır. Diğer taraftan diğer yararlar bağlamında; Ilhomovna ve Ismatovna (2020) program dışı etkinliklerin yetenekleri keşfetmeye ve kişisel gelişime olan olumlu etkisini dile getirmiştir. Christison (2013) ve Massoni (2011) de program dışı etkinliklerin zaman yönetimi ve liderlik becerilerinin gelişimine katkısına vurgu yapmıştır. Massoni (2011) ayrıca bu etkinliklerin problem çözme, analitik düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeye olumlu etkisinden de bahsetmiştir. Program türleri kendi içerisinde incelendiğinde ise yararlarla yönelik sıralama değişmekle birlikte, genellikle en çok görüş bildirilenler öğretmenlik becerisi, olumlu duyuşsal özellikler ve iletişim becerisi olmuştur. Diğer taraftan resim ve Türkçe eğitiminde öğrenim görenler farklı olarak kendini tanımaya, ilköğretim matematik eğitiminde öğrenim

görenler ise yetkinleşmeye daha çok vurgu yapmışlardır. En az görüş bildirme sıklığı ise program türleri özelinde de zaman yönetimi, akademik başarı ve olumsuz etki şeklindedir.

Öğretmen adayları program dışı etkinliklerin daha etkili olabilmesine yönelik önerilerini daha çok etkinlik düzenleyicilere yönelik, ardından bireye özgü olarak belirtmişlerdir. Bireye özgü öneriler bağlamında çoğunlukla etkinliklerin düzenli yapılması, zamanın etkili kullanılması ya da istekli olunmasına yönelik görüş bildirmişlerdir. Daha az sıklıkla ise etkinliklerde daha aktif olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Etkinlik düzenleyicilere yönelik öneriler bağlamında ise benzer sıklıkta olmak üzere çoğunlukla etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve imkanların genişletilmesi gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Bunları sırasıyla etkinlik sayısının artırılması, ulaşılabilir olmasının sağlanması ve yönlendirme yapılması izlemektedir. Wilson (2009) da çeşitli program dışı etkinliklerle öğrencilerin biraraya getirilmesinin önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. Program türleri kendi içerisinde incelendiğinde ise genel eğilimden farklı olarak; bireye özgü önerilerde ilköğretim matematik eğitiminde öğrenim görenler daha aktif olmaları gerektiğine değinmişlerdir. Etkinlik düzenleyicilere yönelik önerilerde de program türleri özelinde değişkenlik olduğu söylenebilir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik verilebilecek öneriler şöyledir:

- Etkinlik türleri homojen bir dağılım göstermediği için etkinlikler bunu dikkate alarak çeşitlendirilebilir.
- Oldukça az sıklıkla gerçekleştirildikleri için bilimsel ve disiplin kulübü etkinlikleri bağlamında yönlendirme ve rehberlik yapılabilir.
- Gerçekleştirilmesi istenen etkinlik türleri dikkate alınabilir.
- Akademik başarıya yönelik etkinlikler için rehberliğin ilgili öğretim elemanlarınca yapılması sağlanabilir.
- Oldukça az sıklıkla gözlenmekle birlikte, olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerde bulunulabilir.
- Bireye ve etkinlik düzenleyicilere yönelik öneriler dikkate alınabilir. Bu bağlamda öğretmen adayları zamanı etkili kullanma yollarına gidebilir, istekli olmaya, düzenli yapmaya, daha aktif olmaya çaba sarfedebilir. Etkinlik düzenleyiciler ise etkinlikleri

çeşitlendirip imkanları genişletebilir. Etkinlik sayısı artırılıp ulaşılabilir olmasına, yönlendirmeye özen gösterilebilir.

- Program türleri arasında kıyaslama yapabilmek üzere eğitim fakültesi genelinde benzer bir çalışma yürütülebilir. Daha derinlemesine bilgi edinmek için öğretmen adaylarıyla görüşme gerçekleştirilebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının da program dışı etkinliklere yönelik görüşleri alınabilir.

KAYNAKLAR

- Aybek, A. (2007). *Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı etkinliklere yönelik tutumlarında beden eğitimi öğretmenlerinin rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Bartkus, K. R., Nemelka, B., Nemelka, M., & Gardner, P. (2012). Clarifying the meaning of extracurricular activity: a literature review of definitions. *American Journal of Business Education*, 5(6), 693-703.
- Binbaşoğlu, C. (2000). *Okulda ders dışı etkinlikler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Broh, B. A. (2002). Linking extracurricular programming to academic achievement: Who Benefits and why? *Sociology of Education*, 75(1), 69-95.
- Brooks, R. (2007). Young people's extra-curricular activities: Critical social engagement – or ‘something for the CV’? *Journal of Social Policy*, 36(3), 417-434.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29. Baskı). Ankara: Pegem.
- Chambers, E. A., & Schreiber, J. B. (2004). Girls' academic achievement: varying associations of extracurricular activities. *Gender and Education*, 16(3), 327-346.
- Christison, C. (2013). The benefits of participating in extracurricular activities. *BU Journal of Graduate Studies in Education*, 5(2), 17-20.

- Dickinson, J., Griffiths, T., & Bredice, A. (2020). 'It's just another thing to think about': encouraging students' engagement in extracurricular activities. *Journal of Further and Higher Education*, 45(6), 744-757.
- Doygunel, A., & Köprülü, F. (2020, June). *İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklere katılımının öğrencilere getirisine ilişkin öğretmen görüşleri*. Paper presented at 2st International Conference on Interdisciplinary Educational Reflections.
- Eccles, J. S., & Barber, B. L. (1999). Student council, volunteering, basketball, or marching band: what kind of extracurricular involvement matters? *Journal of Adolescent Research*, 14, 10-43.
- Ekinci, N. (2021). Temel kavramlar. N. Köksal ve Z. Ayvaz Tuncel (Ed.). *Eğitimde program dışı etkinlikler* (s. 1-19). Ankara: Pegem.
- Gündoğdu, C., Karataş, Ö., & Nacar, E. (2011). Ders dışı etkinliklerin uygulamalarında okul müdürlerinin sorunları. *Sports Sciences*, 6(1), 65-72.
- Holloway, J. H. (1999). Extracurricular activities the path to academic success. *Educational Leadership*, 57(4), 87-88.
- Ilhomovna, H. P., & Ismatovna, D. G. (2020). The role of extracurricular activities in an educational process. *Journal NX-A, Special Issue on Application of Science for Sustainable Development to Overcome Covid-19 Pandemic*, 335-339.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Keser, F., Akar, H., & Yıldırım, A. (2011). The role of extracurricular activities in active citizenship education. *Journal of Curriculum Studies*, 43(6), 809-837.
- Kocayiğit, A. ve Ekinci, N. (2020). Ortaöğretim okullarında uygulanan program dışı etkinliklerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(29), 1810-1848.

- Köse, E. (2013). Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(2), 336-353.
- Mahoney, J. L., & Cairns, R. B. (1997). Do extracurricular activities protect against early school dropout? *Developmental Psychology*, 33(2), 241-253.
- Marsh, H. W., & Kleitman, S. (2002). Extracurricular school activities: the good, the bad, and the nonlinear. *Harvard Educational Review*, 72(2), 464-515.
- Massoni, E. (2011). Positive effects of extra curricular activities on students. *ESSAI*, 9, 84-87.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook: Qualitative data analysis*. New Delhi: Sage.
- Morino, J. A., Alos, F., Alcalá, R., Pino, M., J., Hreuzo, J., & Ruiz, R. (2006). Extra-curricular activities and academic performance in secondary students. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4(1), 35- 46.
- Özgündüz, G. (2006). *Yatılı ilköğretim bölge okullarındaki öğrenci velilerinin ders dışı etkinliklere yaklaşımları (Ankara ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pehlivan, Z. (1998). Ders dışı okul spor etkinlikleri ve yeniden örgütlenmesi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 11- 31.
- Poyraz, A. (1999). *Ortaöğretim kurumlarında ders dışı sportif faaliyetlerin organizasyonu katılım sorunları ve çözüm yolları üzerine bir araştırma (Afyon il örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Selçuk, T. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin ders dışı spor yarışmalarına katılımı ve Sorunları (Mersin ili Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Sezen, G. (2007). *Sosyo-ekonomik yapısı düşük öğrencilere yönelik ders dışı etkinliklerin sağlanması (İntel öğrenci programı-İstanbul ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yahşi, Ö. ve Kırkıç, K. A. (2021). İlkokul eğitiminde program dışı etkinlikler. K. A. Kırkıç ve H. Vatansever (Ed.), *Kuramdan uygulamaya ilkokul eğitiminde yenilikçi öğrenme ve öğretim* içinde (s. 41-70). Efe Akademi.

Uysal, F., ve Kısa, N. (2021). Covid-19 pandemi döneminde ilkokul web sayfalarının program dışı etkinlikler bağlamında incelenmesi: Burdur İli örneği. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(2), 398-415.

Uysal, F., & Özkan Elgün, İ. (2020, November). *Which extra-curricular activities am i in?* Paper presented at 3rd International New York Conference on Evolving Trends in Interdisciplinary Research & Practices, Ankara.

Wilson, N. L. (2009). *Impact of extracurricular activities on students* (Unpublished Master's Thesis). University of Wisconsin-Stout the Graduate School, Wisconsin.

EXTENDED ABSTRACT

Extracurricular activities, in which participation depends on the student's request (Gündoğdu, Karataş and Nacar, 2011) and no grading is done (Bartkus, Nemelka, Nemelka and Gardner, 2012), are the activities that are included in or outside of the official program (Yahşi and Kırkıç, 2021). In the literature on extracurricular activities, Bartkus, Nemelka, Nemelka and Gardner (2012), Elizabeth (2020), Csikszentmihalyi and Kleiber (1991: Act. Eccles and Barber, 1999), Kocayiğit and Ekinci (2020), Köse (2013), Mahoney and Cairns (1997), Marsh and Kleitman (2002), Moriana, Alos, Alcalá, Pino, Hreuzo and Ruiz (2006), Özgündüz (2006) and Poyraz (1999). Uysal and Özkan Elgün (2020) also took these classifications into account and considered extracurricular activities as activities directly and indirectly related to the academy.

It is also important that prospective teachers, who are the teachers of the future, can contribute to the development of their students, as well as enriching them with informal learning during their undergraduate education and contributing to their development. Extracurricular activities can also support this process. In this study, it was asked to determine the needs of teacher candidates by describing their participation in extracurricular activities. In this context, in this study, it is aimed to get the opinions of prospective teachers about the extra-curricular activities they participate and want to participate in. For this purpose, the research questions sought to be answered are as follows: (a) What are the extra-curricular activities that teacher candidates are involved in? (b) What kind of activities do prospective teachers want to do apart from the extra-curricular activities they participate in? (c) What are their views on the contribution of extracurricular activities to the development of prospective teachers? (d) What do prospective teachers recommend for extra-curricular activities to be more effective?

The research is a survey research. In survey research, while describing a situation in the past or still existing, certain characteristics of a group are tried to be determined through the collected data (Karasar, 2012). In this study, it was tried to describe the views of prospective teachers about extra-curricular activities. The study group was made up of 106 prospective teachers who were enrolled in a higher education institution's extracurricular activities in education course. As a means of gathering data, a questionnaire with four open-ended questions was employed. The data was analyzed using content and descriptive analysis. The analysis of the qualitative data was carried out by two subject area experts. In the analysis, the stages presented by Miles and Huberman (1994) in qualitative data analysis were taken into account. In line with these stages, similar expressions and differences in the data set were determined; Based on these, categories were put forward. Frequency was used to reveal the categories obtained.

The majority of the activities in which prospective teachers took part had some connection to the academy. The most popular activities when the program kinds are looked at individually are those that are cultural, artistic, or athletic, even if the order of the activities varies depending on their intensity. It may be argued that prospective teachers prefer to voice their thoughts about cultural events and that the majority of the activities they desire to take part in are ones that are only loosely connected to the academy. Even though the order of the activities changes depending on their

intensity when the program kinds are studied individually, cultural activities continue to be the most popular ones. Prospective teachers mostly emphasized the improvement of their communication skills, the acquisition of positive affective qualities, and the growth of their teaching skills while discussing the advantages of extracurricular activities. The majority of the prospective teachers' advice focused on the extracurricular activity planners, although some of it was also directed at particular participants.

In line with the results obtained, suggestions for researchers and practitioners are as follows:

- Since activity types do not show a homogeneous distribution, activities can be diversified by taking this into account.
- Guidance and guidance can be given in the context of scientific and discipline club activities as they are carried out very rarely.
- The types of activities that are desired to be carried out can be taken into account.
- Guidance for activities aimed at academic success can be provided by the relevant instructors.
- Although it is observed very rarely, attempts can be made to eliminate the negative effects.
- Suggestions for the individual and event organizers can be taken into account. In this context, prospective teachers can use time effectively, try to be willing, do it regularly, and be more active. Event organizers, on the other hand, can diversify events and expand opportunities. Care can be taken to increase the number of events and ensure that they are accessible and directed.
- A similar study can be conducted across the faculty of education in order to make comparisons between program types. In order to obtain more in-depth information, pre-service teachers can be interviewed. In addition, the opinions of the instructors about extracurricular activities can be obtained.